

Секція 2. Фінансова звітність як джерело інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень

Джерело: авторська розробка

На підставі факту реалізації інвестор приймає управлінські рішення щодо співпраці із емітентом.

МСФЗ 9 надає змогу фінансовим установам реалізувати нову модель знецінення фінансових інструментів, сприяє достовірності обліку фінансових інструментів та задовольняє потреби інвесторів з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 "Фінансові інструменти" [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 01.01.2015 // Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL:

http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=408113&cat_id=408094&ctime=142350059598

Черненко В.В.,
студентка УІ курсу,
спеціальності «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:
де.н., професор Малюга Н.М.,
*Національна академія статистики,
обліку та аудиту
(м. Київ)*

**ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО
ОБЛІКУ В СВІТЛІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТЕНДЕНЦІЙ**

За останні роки Україна зазнала значних змін в умовах ринкових перетворень, пов'язаних зі створенням конкурентоспроможних підприємств, інтегрованих в світову економіку. Імплементация законодавства України до європейських нормативів несе за собою безліч актуальних запитань, що потребують нагального вирішення.

Питанням гармонізації законодавства України до тенденцій ЄС займалися такі вчені, як Ф.Ф. Бутинець, В.М. Пархоменко, В.В. Резнікова, О.С. Орлова, В.Г. Швець та ін.

Метою написання даної статті є виявлення основних проблем та перспектив адаптації національних нормативів до міжнародних щодо регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності господарюючих суб'єктів. Основними завданнями Птандар дослідження є:

- виявлення розбіжностей між національними та міжнародними нормативами у сфері регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств;
- розгляд основних недоліків нормативного регулювання обліку всередині країни;
- визначення шляхів удосконалення нормативного регулювання бухгалтерського обліку та звітності в Україні та його гармонізації з міжнародними стандартами та Директивами ЄС.

Будь-яке підприємство, що знаходиться на території нашої держави, має керуватися відповідною нормативною документацією задля достовірного ведення своєї діяльності. Говорячи про ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, можна з впевненістю сказати, що в Україні існує безліч нормативних документів із різним правовим статусом та напрямком керування діяльності. Річ іде про Закони, Кодекси, стандарти та інструкції, а також внутрішню документацію. Головним є те, щоб дані норми не суперечили одна одній, а допомагали оперативно вести свою діяльність підприємствам.

Документи, що загалом складають нормативну документацію, містять вимоги, правила, загальні принципи, характеристики, які стосуються визначених видів діяльності або їх результатів і доступні широкому колу споживачів.

Задля відповідності світовим стандартам і згідно зі створеним союзом з Європою, Україна зобов'язалась імплементувати законодавство до нормативів ЄС. Завдання не є простим і вимагає ретельного та навіть прискіпливого розгляду для створення сприятливих умов щодо дії новоприйнятих законів і, головним чином, їх взаємозв'язок та несуперечність один одному.

З 01 січня 2018 року змін зазнає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Його зміни внесені у відповідності до Директиви ЄС № 2013/34/ЄС. Причому запроваджені новації в окремих місцях досить суттєво відрізняються від правил Міжнародних стандартів фінансової

Секція 2. Фінансова звітність як джерело інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень

звітності (далі - МСФЗ). Щодо облікової політики, то якщо раніше у визначенні було чітко зазначено, що ПСБО не повинні суперечити МСФЗ, то зараз сказано тільки те, що наші стандарти «розробляються на основі» міжнародних стандартів фінансової звітності та законодавства ЄС. А значить є самодостатніми. В. М. Пархоменко у праці «Євроконвергенція бухгалтерського обліку» (2014) доходить висновку, що в Україні має відбутися Євроконвергенція бухгалтерського обліку або наближення (усунення розбіжностей, приведення у відповідність) національних стандартів до Директиви ЄС. Він наголошує, що Євроконвергенція національної системи бухгалтерського обліку як сукупність заходів з імплементації (включення/виключення норм до/з національного регламенту з бухгалтерського обліку з метою усунення розбіжностей) потребує виконання нормо-проектної Птандарт розподілом на окремі етапи її практичної реалізації [3].

В оновленій ст. 11 Закону більше немає вказівки на форми фінансової звітності, які включаються до складу фінансової звітності підприємства. Уточнено, що склад і форми фінансової звітності має затверджувати Міністерство фінансів. Тим не менше у НП(С)БО 1 сказано, що фінансова звітність складається з: балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал і приміток до фінансової звітності. Тут ми бачимо спробу більше наблизити наші нормативи до міжнародних стандартів. Адже в МСФЗ немає чітко встановлених форм фінансової звітності. Ці стандарти просто визначають перелік статей, які потрібно розкрити у тому чи іншому звіті. А вже як виглядатиме подана звітність підприємцями, то є їхня справа. Слід зазначити, що з метою складання, подання та оприлюднення фінансової та консолідованої фінансової звітності у Директиві ЄС № 2013/34/ЄС встановлено нові критерії класифікації підприємств за розміром. Таку класифікацію відображено в оновленому законі. Вона не збігається з тією, що міститься у ст. 55 Господарського кодексу України (далі - ГКУ).

Постає ряд питань щодо того, на який нормативний документ орієнтуватися і чи будуть внесені зміни в ГКУ відповідно до Закону та в які Птанд терміни. Суттєві різниці в організації бухгалтерського обліку виникають за Податковим кодексом

України (далі- ПКУ), національними та міжнародними стандартами. Задля прикладу, різниці, що виникають в обліку основних засобів за МСБО та ПКУ. МСБО 16 «Основні засоби» не уточнює, що є об'єктом основних засобів. Належність окремих видів майна до основних засобів визначається на підставі професійної думки бухгалтера з урахуванням конкретних обставин і умов експлуатації об'єкта, а в окремих випадках методів нарахування амортизації. В П(С)БО 7 «Основні засоби» детально уточнюються об'єкти основних засобів встановлених Птанд, а ПКУ деталізуються мінімальні строки експлуатації об'єктів, що впливає на суму нарахованої амортизації. В ньому зазначено, що головне те, щоб використовуваний метод відображав Птандар споживання підприємством економічних вигід, отриманих від активу. Національні суб'єкти економіки, які складають звітність за МСФЗ, вимушені додатково вести бухгалтерський облік основних засобів окремо для складання податкової звітності. Відповідно до того, що Україна є державою із ринковою економікою та багато українських підприємств, фірм та компаній є учасниками міжнародного співробітництва, торгівлі, краще б було державі перейти до доповнення та вдосконалення П(с)БО 7, або використовувати МСБО 16 адже, даний стандарт визнаний і використовується багатьма країнами світу.

В статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» з'явилася норма, за якою неістотні недоліки в документах, що містять відомості про господарську операцію, не є підставою для невизнання господарської операції, за умови, що такі недоліки не перешкоджають можливості ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції, та містять відомості про дату складання документа, назву підприємства, від імені якого складено документ, зміст та обсяг господарської операції тощо. На практиці виникатимуть питання, за якими критеріями встановити, істотними є недоліки чи навпаки. Тим більше така норма може посилити аргументацію платників податків у спорах із фіскальними службами [4].

Цікавим також є те, що Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання печаток юридичними особами та фізичними особами-підприємцями» від 23.03.2017 року № 1982-УШ встановлено, що вимога посадової

Секція 2. Фінансова звітність як джерело інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень

особи органу державної влади або органу місцевого самоврядування про наявність на документі, що подається суб'єктом господарювання, відбитка його печатки або нотаріального засвідчення вірності копії документа, якщо обов'язковість такого нотаріального засвідчення не встановлена законом, або відмова у прийнятті документа у зв'язку з відсутністю на ньому відбитка печатки суб'єкта господарювання або нотаріального засвідчення вірності копії документа, якщо обов'язковість такого нотаріального засвідчення не встановлена законом, - тягнуть за собою накладення штрафу від п'ятидесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [5]. Тут теж виникає правова невизначеність та суперечність у нормах законодавчих актів, так як за Податковим та Митним кодексами України фактично наявна вимога про обов'язковість використання печатки. Ухвалення нового закону розглядається як крок вперед, але, висловлюючи свою думку, ми не можемо погодитись із даним рішенням. Перш за все через те, що на практиці органи державної влади вимагають наявність печатки всупереч законодавству і знаючи навіть, що це тягне за собою відповідальність у вигляді накладення штрафу. Тим більше, в сучасних умовах відсутність вимоги про наявність печатки на документі може призвести до збільшення кількості протиправних дій по відношенню до бізнесу з боку рейдерів. Відсутність печатки спрощує можливість підробки документів та може призвести до ще більших зловживань та фінансових махінацій. Це додасть роботи працівникам експертних служб та адвокатам, зросте кількість судових спорів щодо дійсності юридичних документів. Також в законі вказується, що виготовлення, продаж та /або придбання печаток здійснюється без одержання будь-яких документів дозвільного характеру, що теж несе свої ризики. Ефективним дане нововведення може бути в разі, якщо воно підштовхне суб'єкти господарювання переходити на захищений цифровий підпис всієї необхідної документації.

Європейці уже давно і успішно працюють без використання печаток, але все залежить від ментальності і культури ведення бізнесу, і якщо звернути увагу на той політичний шторм, який вирує в нашій країні, вважаємо недоречним запроваджувати дані зміни в законодавстві України. Більшість органів державної влади

це розуміють і, як було описано вище, не приймають до розгляду документацію без підтверджуючого відтиску печатки.

Узагальнюючи вищевикладене, ми дійшли до наступних висновків: було виявлено вагомі розбіжності між національними нормативами та нормативами ЄС у сфері регулювання бухгалтерського обліку та звітності. На нашу думку, має бути доцільним перехід до використання міжнародних стандартів, так як велика кількість підприємств України спрямована на міжнародне співробітництво. Іншим варіантом є удосконалення національних стандартів таким чином, щоб будь-яке підприємство могло чітко керуватися ними і не мало потреби звертатись до міжнародних.

Кожна країна, удосконалюючи та будуючи будь-яку сферу діяльності, перш за все має налагодити і привести у відповідність всі законодавчі норми згідно до нововведень. Європейські тенденції бухгалтерського обліку реально запровадити, але вести належним чином і не здійснювати супротив національним нормам законодавства - завдання не із легких. Задля ефективного впровадження в дію нормативів необхідна злагоджена команда, яка має проаналізувати, співставити та узгодити всі нюанси ведення діяльності в Україні взявши за основу європейські тенденції.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України ВРУ № 436-ІУ від 13.01.2003 р.
2. Директива 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 р.

Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/event/771-direktiva-2013-34-es-evropejskogo-parlamentu-ta-radi-vid-26-kvitnya-2014-r->поеГ^упу-регекШ

3. Євроконвергенція бухгалтерського обліку/ В. Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. - 2014. - № 8. - С. 3-4.

Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2014_8_2

4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» №996-ХІУ від 16.07.99 р.

5. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання печаток юридичними особами та фізичними особами-підприємцями» від 23.03.2017 року № 1982-УІІ.

Секція 2. Фінансова звітність як джерело інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень

6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби»: міжнародний документ від 01.01.2012р.

7. Податковий Кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-УІ

8. Положення(стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» Затверджено Наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27.04.2000р.

Щербина І.М.

II курс, 6/316МПр

*Інститут післядипломної освіти
КНУ імені Тараса Шевченка (м.Київ)*

Науковий керівник:

к.е.н., полковник Сизов Алім Іванович

*Начальник кафедри фінансового забезпечення військ
Військового інституту КНУ імені Тараса Шевченка*

**ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ
ЗВІТНОСТІ ВІЙСЬКОВОЮ ЧАСТИНОЮ ЗБРОЙНИХ СИЛ
УКРАЇНИ ЗА 2017 РІК**

У січні 2018 року головні бухгалтери військових частин Збройних Сил України (далі - ЗСУ) здійснили подання річної фінансової звітності за 2017 рік, застосовуючи нові форми згідно наказу Міністерства фінансів України від 28.02.2017 року № 307 для державного сектору загалом, а саме: «Звіт про рух грошових коштів» (ф. № 3-дс), «Звіт про власний капітал» (ф. № 4-дс) та «Примітки до фінансової річної звітності» (ф. № 5-дс)[1].

Оскільки кожна група суб'єктів держсектору виконує специфічні функції, спроба об'єднати їх за спільними ознаками в уніфікованих формах звітних документів призвело до певних протиріч у процесі їх заповнення.

У військових частинах ЗСУ, як специфічних бюджетних установах, проблемні питання виникли як на стадії заповнення, реєстрації форм фінансової звітності в органах Казначейства, так і в процесі подання їх до розпорядників вищого рівня (у фінансово-економічні управління видів ЗСУ).